בסוד שיח

שאול שיר

הזמן קצר והמלאכה מרובה

יו"ר המפד"ל, שר התיעוך והתערבות, הרב יצחק לוי מודע לכך, כי נותרו לו בקושי שנתיים לתפקר כשר התיעוך והתערבות והוא מבקש להטביע את חותמו על המערכת מהר ככל שניתן.

כך, למשל, מתכוון השר לנסות ולהנחיל את החזון נוך לעדכים ישירות, באמצעות המערכות הקיימות ולא דרך מינהל חיצוני, שעלול לסרבל את עבודת המשרד.

השר מתכוון להביא עמו צוות עוזרים ובין היתר, מוכר שמו של יעקב ("יענקי") פרידמן מראשי "צביה". השניים למדו יחד בישיבת הכותל ומכירים היטב איש את רעהו.

השר מבקש לשפר עמדות בתיעוך הדתי הממלכ-תי, במקביל לקשרים הטובים שהוא מבקש לבנות עם ראשי התיעוך הכללי.

יו"ר המפד"ל וכמותו שאול יהלום, שר התחבורה התערב, זכו להישג מרשים במרכז המפד"ל. ניתן היה לראות של פניהם של המתמודדים האחרים, שלא האמינו בשום שלב, שאלו יהיו פני התוצאות. בימא את זה בשמץ של מרירות סגן שר התיעוך, יג-אל ביבי: "למדתי שחברים יש רק ב"אגר"...

לשר לוי לא היה קל בביטוס מנהיגותו. אבל, בכל מקרה מובטח לו סיוע נדיב מראש הממשלה. שכן, בין השניים נרקמו יחסים הדרוקים והם מדברים איש אל רעהו בגילוי-לב.

הגר"מ אליהו מעבד פשרה

"הראשון לציון", הגר"מ אליהו שליט"א הורה לפורום התורני שבסניף המפד"ל בירושלים לדחות בשבוע ימים את בחירת מועמד הפורום התורני לר-שימת המפד"ל לעיריית ירושלים.

ביום רביעי השבוע אמור היה הפורום להתכנס ולהחליט בהצבעה, מי יהיה נציגו ברשימת המפד"ל לעיריה. לא מעט מתח מלווה את ההתמודדות הזאת והגר"מ אליהו מעדיף שתושג הבנה בין שלושת המועמדים ללא מסע בחירות ולחצים, מה גם ששלו-שת המועמדים מקובלים על הגר"מ אליהו ועל ראש ישיבת "מרכז הרב", הגר"א שפירא שליט"א.

המועמדים הם הרב דוד שמתון (ר"מ בישיבת "מרכז הרב" לצעירים, סמנ"ר בצה"ל) ינקל'ה לורן ("העם עם הגולן", פעילות בינלאומית לשחרור שירנסקי ועוד אין סוף מעורבויות למען כלל ישר-אל) וציון בריחי (מחנך).

אצל הגר"מ אליהו מתנבשת פשרה שכל אחד מהשלושה יפרוצ בדרך זו או אחרת ועל מהותה יו-דיע בכר בימים הקרובים.

לפורום התורני הספרדי גדולה על מערכת הבחי-רות בירושלים והשתלבות כל השלושה במערכה הזאת, חשובה להגר"מ אליהו ולהגר"א שפירא, למי-צוי כל הפוטנציאל הדתי-לאומי בירושלים.

ראש הרשימה, שמואל שקדי נמנע מכל התער-בות לקידום מי מהמועמדים והוא עמל בימים אלו להכנת התשתית הארגונית וההכשרתית לקראת הבחירות לעיריית ירושלים.

מועמדי מימד לכנסת?

פרופ' אבי רביצקי ועו"ד ד"ר יהודה בן-מאיר, מו-כרים על-ידי האישים הקובעים במימד כמי שיי-כחרו לעמוד בראש רשימת מימד לכנסת. זאת, אם מימד תתלכד למען לכנסת, למרות הסיכון הגדול ביותר של אובדן קולות.

בבחירות לכנסת האחרונה, יי"דישו כחמישים אלף קולות לפחות, כדי לעבור את אחוז החסימה, לפי הערכת חברים בוועדת הבחירות המרכזית. זאת, בה-תבסס על כך, כי בבחירות לכנסת ב-1996 ה-אחוז וחצי הדרושים לעבור את אחוז החסימה, הסתכם ב-45,700 אלף קולות ואז פנקס הבוחרים מנה שלוש מיליון ותשע מאות שלושים ושלוש אלף בעלי זכות בחירה. באוגוסט אמור לצאת לאור פנקס הבוחרים החדש ומספר בעלי זכות הבחירה יהיה כארבע מי-ליון וארבע מאות אלף. קשה להאמין, כי מימד תצ-ליח לגייס את מספר הקולות הזה, גם אם יעמדו לר-שותה תקציבים נכבדים. יש להניח, כי גם הצימוד החילוני שהקביע בער מימד בפעם הקודמת, לא יח-זור הפעם על הצבעתו ויעריף לתת את קולו ישירות למפלגת העבודה או מפלגה חילונית אחרת שתהיה על סדר היום (ורוני מילוא). ראש מימד, הרב יהודה עמיטל הודיע, כי אינו מתכוון לעמוד בראש הרשי-מה לכנסת או לייצגה בממשלה, אם מימד תוכה בב-חירות ויחד עמה גם מפלגת העבודה.

"משוב" - סיעה חדשה בממד"ל

ביום חמישי שעבר, זמן קצר לאחר שהשתתפו בעצרת זכרון לזכרון המר ז'ל, התכנסו בתל-אביב, בבית ב"ע ברחוב רזיבוב כ-40 צעירים וב-תים דיון משותף החליטו על הקמת סיעה חדשה בממפד"ל שתקבא את השם "משוב".

בהודעה הנהלה לסיעה זו הפציעה בממנב"ל מש-רד החינוך התרבות, מנחם כהן, וברא"ש "המשמרת הצעירה" אבי סלילין לרכז את פעילות הסיעה ולע-מוד בראשה. מנחם כהן הבהיר כי מפאת היותו עו-בר מדינה, יפעל בכפוף להוראות התקציי"ר. הסיעה החדשה מבקשת למשוך אליה את נילאי 50-30 בממפד"ל ולהתמקד בשימת דגשים על הנושאים הה-ברתיים יחופש דעה בנושאים האידאולוגיים. מא-דעני הסיעה החדשה אינם רואים כל פסול בהתארגנות סיעתית. לדבריהם, כל הסיעות ההס-טוריות ממשיכות לשמור על מסגרתן וכל ההחלטות על ביטול משמר הסיעות הן העניין בלבד. ראשי הסיעה סבורים, כי בתוך זמן קצר יעלה בירם להפ-גין נוכחות משמעותית במגרשה של המפד"ל. הרי-בורים על הקמת הסיעה החדשה החלו כבר לפני כשנה, אך אין ספק, כי פיזדתו של זבולון המר ז"ל היתה הקטליזטור לעשות מעשה בהקרם. ביום חמי-שי הבא מתכנסת ההנהלה של הסיעה לישיבתה הראשונה.

הפיתקה שנמצאה בארנק

בעצרת ט"ו בשבט של ב"ע, שנערכה בלטרין באיאזור-כה בגלל הגשמים, השתתף שר הבטחון, יצ-חק מרדכי. הוא זכה למחמאה רבתי ממזכ"ל ב"ע, יונה גודמן שציין, כי "חלק מהחינוך הזה של ב"ע לתרום ולתת, הוא בזכות השיר הידוע "לתת הכל. את הלב והנשמה" . את השיר הזה, כזכור, חיבר יצחק מרדכי בשלב, אז סא"ל, ביום שקיבל את עיטור העוז על מלחמ הגבורה שהפגין בקרב על החזה הסיניים.

שר הבטחון התרגש מאד מדבריו של גרימן, ירד מהבמה למכוניתו והוציא מתוכה את השיר "לתת" ממוסגר וצירף הקדשה חמה ביותר לב"ע ולעימודים בראשה. מרדכי סיפר, כי תמיד הוא שמח לפגוש בי-הודות העילית את חניכי ב"ע, שתורמים מרוחם המיוחדת לצבא.

מרדכי סיפר ליושבים על הבמה, ביניהם ראש ישיבת בנע', הרב חיים דרוקמן, כי לפני שנה בא לנחם את משפחת ביטון ביקיר. המשפחה איבדה את בנה אורי ביטון ה"ד בלבנון, שהיה פעיל ובוגר סניף ב"ע ביקיר.) ובעוד הוא שם, הביאו לבני המ-שפחה את הציוד האישי של אורי. בכוונתהו פתחו לראות מה יש בתוכו. בתוך הארנק האישי של אורי מצאו כתוב בכתב ידו את מלות השיר "לתת" שחי-בר אי"צ מרדכי. השיר שנתן לו את ההשראה לכ-תוב ללחום עד כדי מסירות-נפש.

עולה מאתיופיה, חניך ב"ע, העניק לשר שי מיו-חד, משניות מסכת אבות מהדורה מיוחדת של ב"ע. המשניות הללו מוקצות בקרב החניכים, כדי שילמ-דו בהן למען השבויים והנעדרים, שזיכו לשוב בק-רוב לבתיהם. לאחר בדיקה קלה התברר, כי מרדכי העלה את הציור מאתיופיה לפני כ-7 שנים.

מחצרות אדמו"רים וחסידים

"נפתלי החוקר"

בחתונת החב"דיות ישנם הנהגים לחלק לאור-חים "מאמר" או "שיחה" של אחד מאדמו"רי חב"ד, בהדפסה וכריכה מהודרים. וישנם הרושמים סיפו-רים חסידיים מפי הסבא, כאלה ששמע מפי אביו או סבו ואותם מעניקים כתשורה למוזמנים במקום ה"ברכונים" שאותם אני יכול כבר לייצא בקרו-נות...

בשמחת נישואין שנערכה באחרונה, קיבלו האור-חים שי, מיקבץ מסיפורים שסיפר הרב החסיד, הג-און בצלאל ווילשאנסקי ע"ה לנכדיו. חלקם אינם מוכרים לי ואם כאן לפניכם.

בליאזנא היה אחד שכינוהו "נפתלי החוקר" ("נפתלי דער חויקר"), שהיה אפיקורס ורחק מתורה ומצוות. ואף-על-פי-כן, היה נכנס מדי פעם לאדמו"ר הזקן בעל התניא, רבי שניאור זלמן וצוק"ל, ולרבר עמו על נושאים שעומדים ברומו של עולם. כשהיה יוצא מהשיחה עם האדמו"ר, היה מספר לכל מי שנקרה בדרכו על תוכמתו ופיקחותו ולמרות זאת נשאר אפיקורס.

לאחר שהאדמו"ר הזקן עזב את ליאזנא היה שגור בפי אותו נפתלי, שהוא לא יימות ללא תשובה. שכן, האדמו"ר הזקן התבטא, כי "כל מי שהחזיק בידית רלת תדרי, לא יסתלק מהעולם ללא תשובה". על האמירה הזאת של האדמו"ר הזקן, היה נפתלי תוהה גם לאחר הסתלקותו של האדמו"ר הזקן. עם כל זאת, נמנע נפתלי מלהיכנס לבית הכנסת, למרות שהידבה במתן מתנות לבית הכנסת ובכלל היה מה-לק צדקה בידי רחבה.

באחד הימים שכתם קוראים בתורה, ביום שני או חמישי, נכנס נפתלי לבית הכנסת וביקש מהגבאי טלית ותפילין ושכחוא עסור בתפילין ועסוף בטלית החל פרסע מפינה אחת לשנייה ולא התפלל. כשה-גיעו לקריאת התורה, לא ידעו הגבאים אם להעלותו לתורה אם לאו, ובסוף החליטו: נעלה אותו. כשאחז בעצי החיים והתחיל לברכה: "ברוך אתה", לא יכול היה להמשיך והתחיל לבכות. המתינו לו כמה דקות כדי שיירגע, אבל הוא המשיך בבכיו. לקחוהו מעל הבימה וקראו לאחר במקומו והוא ישב ובכה וכך עד שעת המנחה, שאז יצאה נשמתו.

* * *

בירידע הוא שבתחילת כהונתו כאדמו"ר לא איפ-שר בעל הצמח צדק לנשים להיכנס אליו ליחידות. וכך מספרים על הזדות הראשונה, שבה נכנסה אשה לבעל ה"צמח צדק".

היתה זו אשה מרת-נפש שלא היו לה ילדים והיא ביקשה מהמשמשים בקודש ליחידות לחדי-רו של האדמו"ר, ביקשה וביקשה ור' חיים בער, שהיה מופקר על דלת חדרו של הרבי עצר בעדה. הזולה האשה לצעוק אך ללא הועיל עד שברוב בעסה סטרה פעמיים לר' חיים בער על לחיו ופתחה בעצ-מה את הדלת ונכנסה לחדרו של הצמח צדק. הרבי חייך חיוך רחב ואמר, כי "בשביל סטירות כאלו מגיע עבור כל סטירה מאה רובל". סיפרה האשה על מצוקתה הזדוריה לאדמו"ר, כי אין בכוונתה לעזוב את החדר עד שיברך אותה וויבטיח לה שתוך שנה יולד לה בן. לאחר שהתעקשה ברכה האדמו"ר כב-קשתה. האשה לא הסתפקה בברכה והפציר באדמו"ר שיבוא גם לברית וגם לזה הסכים. ביציא-תה נתנה 200 רובל לר' חיים בער השמש והלכה לביתה.

כעבור שנה כשנולד בנה והגיע עת הברית, של-חה להזמין את הצמח צדק והזמינה גם את ר' הלל מפאריטש (מגדולי החסידים של האדמו"ר האמצעי הצמח צדק), כשנעמדו השניים בפתח החדר ששם אמורה היתה להיות ברית המילה, לא הניחה האשה לצמח צדק להיכנס. תמה הצמח צדק: "חייתכן, הלא את בעצמך ביקשת ממני לבוא". תען האשה: "דרבי הלל יהיה הסנדק, אבל אני רוצה שר' הלל יהיה הסנדק".

הסכים לזה הצמח צדק ונכנס ואז אמרה לרבי, כי היא מכבדת אותו בברכות "מאחר ואני יודעת שזה-כי יזדע לברך הישב.

* * *

באחת מנסיעותיו הזדמן הצמח צדק לאכסניה מסויימת ובאותה עת התקיימה שם חתונה. כמובן שגם הרבי החזמן להשתתף בה. החתן כמנהג חתנים אסר פלפול, מיוסר על איזו סתירה בתשובות הר"ן. כאשר סיים החתן את הדרשה, אמר הצמח צדק, שאין בנמצא תשובה של הר"ן כפי שהחתן אמר. באותה אכסניה לא היה ספר תשובות הר"ן הנ"ל ומסילא לא יכול היה החתן להשיב לטענת הרבי. בהגיע החתן לבית מדרש בעיר סמוכה לאכסניה, חיפש את הת-שובה הנ"ל בספרי הר"ן ולא מצא, אלא שבתשובות הר"ן שבביתו מצא את התשובה כפי שאמרה בדרש-תו. וישמח החתן שמחה גדולה. לאחר שעיין קצת בספר, גילה לתרהמתו, שבתוך הספר הרביק הכותב כמה דפים השייכים לספר אחר...

* * *

סניגורם של ישראל, ר' לוי יצחק מברדיצ'ב התפ-לל ביום הכיפורים תפילת מוסף לפני התיבה. ב"עליינו לשבח" לאחר "כורעים", שכב על הריצפה לתודה אם לאו, ובסוף החליטו: נעלה אותו. כשאחז בעצי החיים והתחיל לברכה: "ברוך אתה", לא יכול היה להמשיך והתחיל לבכות. המתינו לו כמה דקות כדי שיירגע, אבל הוא המשיך בבכיו. לקחוהו מעל הבימה וקראו לאחר במקומו והוא ישב ובכה וכך עד שעת המנחה, שאז יצאה נשמתו.

* * *

בירידע הוא שבתחילת כהונתו כאדמו"ר לא איפ-שר בעל הצמח צדק לנשים להיכנס אליו ליחידות. וכך מספרים על הזדות הראשונה, שבה נכנסה אשה לבעל ה"צמח צדק".

היתה זו אשה מרת-נפש שלא היו לה ילדים והיא ביקשה מהמשמשים בקודש ליחידות לחדי-רו של האדמו"ר, ביקשה וביקשה ור' חיים בער, שהיה מופקר על דלת חדרו של הרבי עצר בעדה. הזולה האשה לצעוק אך ללא הועיל עד שברוב בעסה סטרה פעמיים לר' חיים בער על לחיו ופתחה בעצ-מה את הדלת ונכנסה לחדרו של הצמח צדק. הרבי חייך חיוך רחב ואמר, כי "בשביל סטירות כאלו מגיע עבור כל סטירה מאה רובל". סיפרה האשה על מצוקתה הזדוריה לאדמו"ר, כי אין בכוונתה לעזוב את החדר עד שיברך אותה וויבטיח לה שתוך שנה יולד לה בן. לאחר שהתעקשה ברכה האדמו"ר כב-קשתה. האשה לא הסתפקה בברכה והפציר באדמו"ר שיבוא גם לברית וגם לזה הסכים. ביציא-תה נתנה 200 רובל לר' חיים בער השמש והלכה לביתה.

כעבור שנה כשנולד בנה והגיע עת הברית, של-חה להזמין את הצמח צדק והזמינה גם את ר' הלל זמן רב ולא קם. ניגשו לראות מה אירע לו וממראה פניו הסיקו, כי הצדיק התפלף. מיד קמה מהומה זו-צו לקרוא לרופא, שהתפלל בבית-כנסת סמוך. הרו-פא מיהר לביתו להביא הכלים הנחוצים וחזר לבית הכנסת וראה שהברדיצ'ב עכשיו שוכב עדיין על הריצ-פה והוא בעילפון גמור. הנוהג אצל הרופאים באותם ימים היה, במקרה של אבדן הכרה, לקשור מטפחת על קיבורת היד ולקחת מדם האיש לבדיקה. הקשי-רה היתה חזקה במיוחד, כדי להקל על נסילת הדם. והנה מיד כאשר סיים הרופא לקשור את המטפחת על-ידו של הרבי לוי יצחק, קם הברדיצ'בעברעד כאי-לו כלום לא קרה, ניגש אל התיבה והמשיך בתפיל-תו. הרופא התקשה להבין, כיצד לאחר התעלפות כה ממושכת, ממשיך ר' לוי יצחק להתפלל כשל"צ-בור. ומתוך כך שהמעמד הזה הסיח את דעתו, שכח להתיר את קשר המטפחת ותזר להתפלל בבית הכנ-סת ממנו הזוקע.

במוצאי יום הכיפורים נזכר הרופא, כי שכח את המטפחת אצל ר' לוי יצחק, מיהר הרופא לבית הת-דיק והנה עדיין ידו קשורה ונפוחה ביותר, אך הוא לא הרגיש בזה כלל וכלל, בהיות מחשבותיו רבוקות בבורא עולם.

משהתיר הרופא את קשר המטפחת, אמר לו ר' לוי יצחק: יישר כוח יהדי, שכתתי מזה לגמרי.

* * *

בבוא האדמו"ר הזקן לבקר את ר' ברוך ממעזיבוז', סיפר לו ר' ברוך, שבהיותו כבן ג' שנים, היה יושב לעתים על ברכי זקנו, הבעש"ט. באחד מה-פעמים הללו, הצביע הבעש"ט על הלבנה ושאל או-תו מה זה. "עניתי לו" – אמר – "שזה ראשי תיבות: ל"ב נתיבות החכמה". אמר לו האדמו"ר הזקן שאין זה "קונץ", כי גם אם עד היתה יושבת על ברכי הבעל-שם-טוב, היא היתה עונה כך...

עורכת המוסף: נעמי גולן